

НАРЕДБА № Е-РД-16-427 ОТ 2 СЕПТЕМВРИ 2015 Г. ЗА КРИТЕРИИТЕ, НА КОИТО ТРЯБВА ДА ОТГОВАРЯТ ВСЕОБХВАТНАТА ОЦЕНКА, АНАЛИЗЪТ НА РАЗХОДИТЕ И ПОЛЗИТЕ И АНАЛИЗЪТ НА НАЦИОНАЛНИЯ ПОТЕНЦИАЛ ЗА ВИСОКОЕФЕКТИВНО КОМБИНИРАНО ПРОИЗВОДСТВО НА ЕНЕРГИЯ

В сила от 15.09.2015 г.

Издадена от Министерството на енергетиката

Обн. ДВ. бр.71 от 15 Септември 2015г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тази наредба се определят критериите, на които трябва да отговарят всеобхватната оценка, анализът на разходите и ползите и анализът на националния потенциал за високоефективно комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия.

Чл. 2. (1) Министърът на енергетиката изготвя и внася за одобрение от Министерския съвет:

1. всеобхватна оценка на потенциала за прилагане на високоефективното комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия и на ефективни районни отоплителни и охладителни системи;

2. анализ на разходите и ползите като част от всеобхватната оценка по т. 1, като анализът може да е част от екологичната оценка на програмата и на проекта, ако такава се предвижда;

3. анализ на националния потенциал като част от всеобхватната оценка по т. 1 и оценка на постигнатия напредък от увеличаване дела на високоефективното комбинирано производство в брутно вътрешно потребление на електрическа енергия;

4. мерки за развитие на ефективна отоплителна и охладителна инфраструктура и/или за подпомагане на развитието на високоефективно комбинирано производство на енергия и използване на топлинна енергия и енергия за охлаждане, генерирани на базата на отпадна топлина и възобновяеми енергийни източници, в съответствие с оценката по т. 1 и анализите по т. 2 и 3.

(2) Министърът на енергетиката изготвя методика за извършване на анализа по ал. 1, т. 2, която се публикува на [интернет страницата](#) на Министерството на енергетиката.

Глава втора. ВСЕОБХВАТНА ОЦЕНКА НА ПОТЕНЦИАЛА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ВИСОКОЕФЕКТИВНО КОМБИНИРАНО ПРОИЗВОДСТВО НА ТОПЛИННА И ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ПРИ ОТОПЛЕНИЕ И ОХЛАЖДАНЕ

Чл. 3. Всеобхватната оценка на потенциала за енергийна ефективност при отоплението и охлаждането включва:

1. потребление на енергия за производство на топлинна енергия и енергия за охлаждане;

2. прогноза за потреблението на енергия за производство на топлинна енергия и енергия за охлаждане през следващите 10 години, като се взема предвид изменението на потреблението на енергия в сградите и промишлените сектори:

а) очаквано търсене на топлинна енергия и енергия за охлаждане по промишлени сектори;

б) потенциал за изграждане на нови и реконструкция на съществуващи

енергопроизводствени мощности в MW, включително инсталирани в жилищни сгради микроагрегати за комбинирано производство на енергия;

в) очаквано допълнително производство на топлинна и електрическа енергия в MWh;

г) допълнителна дължина на тръбопроводи за пренос на топлинна енергия или енергия за охлаждане;

д) обхваната нова зона за топлоснабдяване/охлаждане;

е) брой на нови присъединени потребители;

ж) количество топлинна енергия или енергия за охлаждане в MWh от централи за комбинирано производство на енергия от възобновяеми енергийни източници, от инсталации за използване на отпадна топлина и други източници на енергия;

з) процентно сравнение на изградените допълнителни мощности, на производството, на потреблението, на дължината на тръбопроводите и на покритата площ спрямо базовата 2013 г.;

3. изготвяне на карта на националната територия, на която са посочени:

а) точките на потребление на енергия за отопление и охлаждане, включително:

аа) общини и гъсто населени области със съотношение на застроената площ поне 0,3;

бб) индустриални зони с общо годишно потребление на енергия повече от 20 GWh енергия за отопление и охлаждане;

б) съществуваща и планирана инфраструктура за районни отоплителни и охладителни системи;

в) потенциални точки на подаване на енергия за отопление и охлаждане, включително:

аа) инсталации за производство на електрическа енергия с общо годишно производство на електрическа енергия над 20 GWh;

бб) инсталации за изгаряне на отпадъци;

вв) съществуващи и планирани инсталации за комбинирано производство на енергия и районни отоплителни инсталации;

4. установяване на потенциала за допълнително високоефективно комбинирано производство на енергия, включително чрез преоборудване на съществуващи и изграждане на нови централи за производство на електрическа енергия и промишлени инсталации или други съоръжения, които генерират отпадна топлина;

5. установяване на потенциала за енергийна ефективност на инфраструктурата на районните отоплителни и охладителни системи;

6. мерки за реализиране на потенциала по т. 4 с цел задоволяване на потребностите по т. 2.

Чл. 4. (1) Всеобхватната оценка на потенциала за енергийна ефективност при отоплението и охлаждането съдържа анализите по чл. 2, ал. 1, т. 2 и 3 и мерките по чл. 2, ал. 1, т. 4.

(2) Всеобхватната оценка на потенциала за енергийна ефективност при отоплението и охлаждането се изготвя въз основа на информация, предоставена от Националния статистически институт, Евростат и енергийните предприятия.

Глава трета.

АНАЛИЗ НА РАЗХОДИТЕ И ПОЛЗИТЕ. ПРИНЦИПИ НА АНАЛИЗА НА РАЗХОДИТЕ И ПОЛЗИТЕ

Раздел I.

Общи принципи на анализа на разходите и ползите

Чл. 5. (1) Анализът на разходите и ползите представлява финансово-икономически анализ, който има за цел определяне на икономически целесъобразни и технически осъществими мерки за насърчаване на енергийната ефективност при отопление и охлаждане.

(2) Анализът на разходите и ползите обхваща оценка на проект/проекти, въз основа на която се установява икономически най-ефективната възможност за отопление или охлаждане за даден географски район за целите на планирането на топлоподаването.

(3) Анализът на разходите и ползите отчита финансовите, социално-икономическите и екологичните фактори.

Чл. 6. Анализът на разходите и ползите се извършва в следната последователност:

1. установяване на граници на системите и географски граници:

а) установяване на граници на системите за отопление и охлаждане за всеки проект поотделно;

б) установяване на географските граници, които обхващат община, област или регион;

в) избор на оптимизирани решения, в рамките на установените географски граници;

2. прилагане на интегриран подход към вариантите за търсене и предлагане на енергия, като се отчитат всички приложими производствени ресурси, налични в границите на системата, на база разполагаемата отпадна топлина от производството на електрическа енергия, промишлените инсталации и енергия от възобновяеми източници, както и характеристики на потреблението на енергия за отопление и охлаждане;

3. съставяне на основен сценарий, служещ за еталон, спрямо който се оценяват алтернативните сценарии;

4. идентифициране на всички технически и финансово приложими алтернативни сценарии, като се разглеждат само тези сценарии, които се основават на използване на високоефективно комбинирано производство на енергия, ефективни районни отоплителни и охладителни системи или ефективни индивидуални варианти за осигуряване на отопление и охлаждане;

5. прилагане на метод за изчисляване на разходи и ползи, който включва:

а) общите дългосрочни разходи и ползи от вариантите за осигуряване на отопление и охлаждане по критерий настояща нетна стойност;

б) избиране на времеви хоризонт, който включва всички разходи и ползи, свързани със сценариите, както следва:

- за бойлери - 20 години;

- за газови електроцентрали - 25 години;

- за районна отоплителна система - 30 години;

б. изчисляване и прогнозиране на цените и други допускания за икономическия анализ:

а) представят се допускания за цените на основните входни и изходни елементи и сконтовия процент, избран в съответствие с европейските или националните насоки; националният сконтов процент отчита предоставените от Европейската централна банка данни;

б) използват се национални, европейски или международни прогнози за развитието на цените на енергията;

в) цените, използвани в икономическия анализ, отразяват действителните социално-икономически разходи и ползи; цените включват външни разходи, свързани с въздействието върху околната среда и здравето, ако съществува пазарна цена на тези разходи или ако цената е включена в европейски или национални актове;

7. извършва се анализ, който отчита всяко значимо икономическо въздействие, включително разходите и икономии на енергия от повишената гъвкавост на енергийните доставки и от оптимизираната работа на електроенергийните мрежи в анализирания сценарий, включително избегнатите разходи и спестяванията от намалени инвестиции в инфраструктура; в анализа се включват:

а) разходи:

аа) капиталови разходи за изграждане на енергийни обекти;

бб) капиталови разходи за преносни и разпределителни мрежи;

вв) променливи и постоянни оперативни разходи;

гг) разходи за първична енергия;

дд) разходи по отношение на околната среда и здравето, доколкото е възможно;

б) ползи:

аа) стойност на количествата произведени топлинна и електрическа енергия за потребителя;

бб) външни ползи, като ползи за околната среда и здравето, доколкото е възможно;

8. анализът на разходите и ползите отразява действителния паричен поток, свързан с инвестициите в отделни инсталации и тяхната експлоатация;

9. въз основа на метода по т. 5 се оценяват разходите и ползите от даден проект/проекти на основата на различни цени на енергията, сконтови проценти и други променливи фактори, оказващи съществено въздействие върху резултатите от изчисленията;

10. проектите с положителен резултат са тези, при които сумата от приходите във финансовия анализ надхвърля сумата от разходите.

Чл. 7. Анализът на разходите и ползите отчита прогнозите на общините и областите за развитие на потреблението на електрическа и топлинна енергия и природен газ, програмите и плановете за електроснабдяване, топлоснабдяване и газоснабдяване.

Раздел II.

Принципи на анализа на разходите и ползите за целите на чл. 8

Чл. 8. Анализ на разходите и ползите по чл. 2, ал. 1, т. 2 се извършва и когато:

1. се планира нова топлоелектрическа инсталация за производство на електрическа енергия с обща входяща топлинна мощност над 20 MW, с цел оценяване на разходите и ползите от проектиране на инсталация, която да функционира като инсталация за високоефективно комбинирано производство на енергия;

2. се извършва значително преоборудване на съществуваща топлоелектрическа инсталация за производство на електрическа енергия с обща входяща топлинна мощност над 20 MW, с цел оценяване на разходите и ползите от преоборудване на инсталацията като инсталация за високоефективно комбинирано производство на енергия;

3. се планира или се извършва значително преоборудване на промишлена инсталация с обща входяща топлинна мощност над 20 MW, която генерира отпадна топлина на полезно температурно ниво, с цел оценяване на разходите и ползите от използването на отпадната топлина за задоволяване на икономически оправдано търсене, включително чрез комбинирано производство на енергия, както и от свързването на тази инсталация с районна отоплителна или охладителна мрежа;

4. се планира нова районна отоплителна и охладителна мрежа или при съществуваща районна отоплителна или охладителна мрежа се планира нова инсталация за производство на енергия с обща входяща топлинна мощност над 20 MW, или се налага значително преоборудване на съществуваща инсталация, с цел оценяване на разходите и ползите от оползотворяване на отпадната топлина от съседни промишлени инсталации.

Чл. 9. В случаите по чл. 8 анализът на разходите и ползите се извършва при спазване на следните принципи:

1. при планиране изграждането на инсталация за производство само на електрическа енергия се прави сравнение между планираната инсталация или планираното преоборудване и равностойна инсталация, която произвежда същото количество електрическа енергия, но оползотворява съпътстващата топлинна енергия, чрез високоефективно комбинирано производство на енергия и/или ефективни районни отоплителни и охладителни мрежи;

2. в дадени географски граници в оценката се вземат предвид планираната инсталация и

всички подходящи съществуващи или потенциални точки на потребление на топлинна енергия, които биха могли да се снабдяват от инсталацията, като се отчитат рационални възможности (например техническа осъществимост и разстояние);

3. границите на системата се определят така, че да включват планираната инсталация и топлинните товари, като сградата/сградите и промишления процес; в границите на тази система се определят общите разходи за производство на топлинна и електрическа енергия в двата случая и се сравняват;

4. топлинните товари включват съществуващите топлинни товари, като промишлени инсталации или съществуващи районни отоплителни системи, а в градските райони и топлинния товар и разходите, които биха съществували, ако група от сгради или част от града разполага и/или е свързана с нова районна отоплителна мрежа;

5. анализът на разходите и ползите се основава на описание на планираната инсталация и инсталацията/инсталациите, сравнявани с планираната инсталация, като се посочват:

а) капацитет за производство на електрическа и топлинна енергия;

б) вид гориво;

в) планирано използване на инсталацията и броят на заплануваните часове на експлоатация дневно;

г) потребление на електрическа и топлинна енергия;

д) местонахождение на планираната инсталация;

6. за целите на сравнението се вземат предвид търсенето на топлинна енергия и видовете отопление и охлаждане, използвани от близките точки на потребление на енергия за отопление; сравнението обхваща свързаните с инфраструктурата разходи за планираната инсталация и за инсталацията, използвана за сравнение.

Чл. 10. При издаване на строителни разрешения в случаите по чл. 8 се вземат предвид:

1. резултатите от всеобхватната оценка по чл. 2, ал. 1, т. 1;

2. резултатите от анализа на разходите и ползите по чл. 2, ал. 1, т. 2.

Глава четвърта.

АНАЛИЗ НА НАЦИОНАЛНИЯ ПОТЕНЦИАЛ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ВИСОКОЕФЕКТИВНО КОМБИНИРАНО ПРОИЗВОДСТВО НА ТОПЛИННА И ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ И НА ЕФЕКТИВНИ РАЙОННИ ОТОПЛИТЕЛНИ И ОХЛАДИТЕЛНИ СИСТЕМИ. ОЦЕНКА НА ПОСТИГНАТИЯ НАПРЕДЪК ОТ УВЕЛИЧАВАНЕ ДЕЛА НА ВИСОКОЕФЕКТИВНОТО КОМБИНИРАНО ПРОИЗВОДСТВО В БРУТНОТО ВЪТРЕШНО ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ

Чл. 11. За изготвяне на анализа на националния потенциал по чл. 2, ал. 1, т. 3 се определят:

1. референтни цени за първичните енергийни източници;

2. референтна цена/цени на електрическата енергия;

3. референтна цена/цени на топлинната енергия;

4. икономически живот на инвестицията;

5. процент на дисконтиране;

6. инвестиционни и експлоатационни разходи;

7. приходи от редукция на CO₂;

8. годишен експлоатационен период.

Чл. 12. Анализът по чл. 2, ал. 1, т. 3 съдържа оценка на моментното състояние на:

1. производството на енергия от високоефективно комбинирано производство и от районни отоплителни и охладителни системи;

2. вложени енергийни ресурси за производството на енергия;

3. потребление на електрическа, топлинна и енергия за охлаждане.

Чл. 13. Оценката на потенциала на комбинираното производство на топлинна и електрическа енергия (КПТЕ) при системи за централизирано топлоснабдяване съдържа:

1. оценка на състоянието на централите за комбинирано производство чрез централизирано топлоснабдяване;

2. оценка на икономическата и екологичната ефективност, изразена като икономия на първична енергия и редуцирани CO₂ емисии, в резултат на увеличаване дела на високоефективното комбинирано производство при системите за централизирано топлоснабдяване.

Чл. 14. Оценката на потенциала на производство на енергия от ефективни районни отоплителни и охладителни системи съдържа:

1. оценка на състоянието на районни отоплителни и охладителни системи;

2. оценка на икономическата и екологичната ефективност, изразена като икономия на първична енергия и редуцирани CO₂ емисии.

Чл. 15. Потенциалът на КПТЕ и ефективното отопление и охлаждане в жилищни и обществени сгради обхваща:

1. жилищни сгради;

2. граница на икономическата ефективност;

3. потенциал за приложение на КПТЕ и ефективното отопление и охлаждане за нежилищни сгради.

Чл. 16. Потенциалът на КПТЕ в индустрията обхваща:

1. инвестиции за развитие на потенциала за модернизирание;

2. икономия на първични енергоносители и CO₂;

3. прогнози за индустриалния потенциал на КПТЕ.

Чл. 17. Потенциалът на биомасата като енергийно гориво за КПТЕ и за районни отоплителни и охладителни системи обхваща:

1. технически потенциал на горската дървесна биомаса и потенциал по регионални управления на горите;

2. прогноза за добива на дървесина на следващите 5-10 години;

3. потенциал на биомасата от дървообработващата промишленост;

4. потенциал на селскостопанската биомаса;

5. обобщени данни за потенциала на биомасата като първичен енергиен ресурс;

6. потенциал на градските битови отпадъци за комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия.

Чл. 18. Прогнозата за реализацията на потенциала за КПТЕ и на районни отоплителни и охладителни системи разглежда следните направления:

1. прогнозата за реализацията на потенциала за КПТЕ при системите за централизирано топлоснабдяване;

2. прогнозата за реализацията на потенциала за КПТЕ и на районни отоплителни и охладителни системи в жилищните и обществените сгради;

3. прогнозата за реализацията на потенциала за КПТЕ в индустриалния сектор;

4. прогнозата за реализиране на потенциала за КПТЕ и в районни отоплителни и охладителни системи от биомаса.

Чл. 19. (1) Въз основа на оценката по чл. 13 се извършва оценка на постигнатия напредък от увеличаване на дела на високоефективното комбинирано производство в брутното вътрешно потребление на електрическа енергия.

(2) Оценката на постигнатия напредък по ал. 1 съдържа преглед на националната политика за подкрепа на КПТЕ и идентифицира потенциалните бариери пред развитието на комбинираното производство на топлинна и електрическа енергия, които могат да бъдат:

1. нормативни бариери;

2. технически бариери;
3. финансови бариери;
4. бариери при използване на биомасата.

Глава пета.

МЕРКИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ЕФЕКТИВНА ОТОПЛИТЕЛНА И ОХЛАДИТЕЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

Чл. 20. (1) Въз основа на всеобхватната оценка по чл. 2, ал. 1, т. 1 се изготвят мерки за развитие на ефективна отоплителна и охладителна инфраструктура и/или за подпомагане на развитието на високоефективно комбинирано производство на енергия и използване на топлинна енергия и енергия за охлаждане, генерирани на базата на отпадна топлина и възобновяеми енергийни източници, за реализиране на потенциала по чл. 3, т. 4.

(2) Мерките по ал. 1 включват предложения за:

1. увеличаване на дела на комбинирано производство на енергия в производството на енергия за отопление и охлаждане, както и в производството на електрическа енергия;

2. разработване на инфраструктура за ефективни районни отоплителни и охладителни системи с цел подпомагане развитието на високоефективно комбинирано производство на енергия и използване за отопление и охлаждане на енергия, произведена на база отпадна топлина и възобновяеми енергийни източници;

3. насърчаване разполагането на нови топлоелектрически инсталации за производство на електроенергия и промишлени предприятия, генериращи отпадна топлина, на места, където може да бъде оползотворено максимално количество от наличната отпадна топлина за задоволяване на съществуващи или прогнозни потребности от енергия за отопление и охлаждане;

4. насърчаване разполагането на нови жилищни райони или нови промишлени предприятия, използващи топлинна енергия в своите производствени процеси, в случаите, в които наличната отпадна топлина, установена във всеобхватната оценка, може да допринесе за задоволяването на техните потребности от енергия за отопление и охлаждане;

5. насърчаване свързването на топлоелектрически инсталации за производство на електрическа енергия, промишлени предприятия, генериращи отпадна топлина, инсталации за изгаряне на отпадъци и другите инсталации за производство на енергия от отпадъци към местната районна отоплителна или охладителна мрежа;

6 насърчаване свързването на жилищни райони и промишлени предприятия, използващи топлинна енергия в производствените си процеси, към местната районна отоплителна или охладителна мрежа;

7. дела на високоефективното комбинирано производство на енергия, установения потенциал и постигнатия напредък;

8. оценка на количеството първична енергия, което ще бъде спестено;

9. оценка на мерките за публично подпомагане за отоплението и охлаждането и набелязване на потенциалния елемент на помощта.

(3) Мерките по ал. 1 имат за цел задоволяване на потребностите от енергия по чл. 3, т. 2.

Чл. 21. Мерките по чл. 20 се планират за период:

1. до 2020 г.;
2. до 2030 г.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Агрегат за комбинирано производство на енергия" е агрегат, който може да работи в режим на комбинирано производство на енергия.

2. "Малък агрегат за комбинирано производство на енергия" е агрегат за комбинирано производство на енергия с инсталирана електрогенерираща мощност под 1 MW.

3. "Микроагрегат за комбинирано производство на енергия" е агрегат за комбинирано производство на енергия с максимална електрогенерираща мощност под 50 kW.

4. "Ефективно отопление и охлаждане" е вариант на отопление и охлаждане, който в сравнение с друг вариант, отразяващ обичайни условия на работа, измеримо намалява вложената първична енергия, необходима за осигуряване на една единица доставена енергия в границите на съответната система по разходно ефективен начин, съгласно оценката в анализа на разходите и ползите, като се вземе предвид енергията, необходима за извличане, преобразуване, пренос и разпределение.

5. "Ефективно индивидуално отопление и охлаждане" е индивидуален вариант за осигуряване на отопление и охлаждане, който в сравнение с ефективните районни отоплителни и охладителни системи измеримо намалява вложената първична енергия от невъзобновяеми източници, необходима за осигуряване на една единица доставена енергия в границите на съответната система, или изисква влагане на същото количество първична енергия от невъзобновяеми източници, но на по-ниска цена, като се вземе предвид енергията, необходима за извличане, преобразуване, пренос и разпределение.

6. "Референтна цена" е паричният израз на стойността на енергията и енергийните ресурси за целите на прогнозирането, определена от търсенето и предлагането на енергията и енергийните ресурси, осреднена за последните три години, която ще се прилага в бъдещ период.

§ 2. Наредбата въвежда изисквания на Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 3. Наредбата се издава на основание чл. 163 от Закона за енергетиката.

§ 4. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

§ 5. (1) Срокът за извършване на всеобхватната оценка по чл. 2, ал. 1, т. 1 и за уведомяване на Европейската комисия е 31.12.2015 г.

(2) При поискване от Европейската комисия оценката се актуализира и представя на всеки пет години.

§ 6. Методиката по чл. 2, ал. 2 се изготвя и публикува на [интернет страницата](#) на Министерството на енергетиката в едномесечен срок от влизане в сила на наредбата.

§ 7. Указания по прилагането на наредбата дава министърът на енергетиката.